

8. decembra 2019 - 2. adventná nedeľa - Rok A
Nepoškvrnené počatie Panny Márie Lk 1,26-38, List
Efezanom 1,3- 6.11-12

Prepis komentára biblistu Fernanda Armelliniho, nerevidovaný autorom

V predchádzajúcich videách som už predstavil význam dogmy o Nepoškvrnenom počatí a komentoval som aj evanjeliový úryvok, ktorý nám je dnes ponúknutý v liturgii, a to úryvok o Zvestovaní Panny Márie, preto som si povedal, že duchovnú potravu pre tento deň budem čerpať z druhého čítania, ktoré nám ponúka známy hymnus, ktorým sa začína list Efezanom.

Prečo bol tento úryvok vybraný ako druhé čítanie na tento sviatok? Určite kvôli hĺbke teologického posolstva, ktoré obsahuje, ale verím, že aj kvôli dvom významným odkazom tohto hymnu na sviatok Nepoškvrneného počatia.

Aké sú tieto dve pripomienky?

Prvý sa vzťahuje na evanjeliový text, na ktorý sa odvoláva katolícka tradícia, aby motivovala dogmu o Nepoškvrnenom počatí, konkrétne na slová, ktoré anjel adresuje Márii vo svojom pozdrave: "Raduj sa, milosti plná".

Grécky text hovorí "Chaîre kecharitoméne", čo nie je ľahké preložiť, dalo by sa povedať "radujte sa alebo buďte naplnení každým dobrom z lásky k Pánovi".

Je to trochu dlhá parafráza na vyjadrenie slovesa, ktoré má veľmi hustý význam. Sloveso je "charitou", láska k Bohu, ktorá svojimi darmi naplňa všetko dobré, a týmito darmi bola Mária určite naplnená.

Aký je odkaz na náš text?

Je to tak, že toto sloveso, ktoré sa ťažko prekladá, sa opakuje na ústach anjela, ktorý sa potom obracia na Máriu a hovorí jej:

"si človekom, ktorého Pán miluje a naplňa dobrými vecami", ale v Novom zákone sa okrem Zvestovania Márie v našom úryvku opakuje už len raz.

V našom úryvku nie je adresovaný len Márii... "naplnení všetkým dobrým z lásky k Pánovi" sú všetci ľudia, takže sme spojení s Máriou a spolu s ňou zapojení do tejto úplnej a bezpodmienečnej Božej lásky.

Druhá pripomienka je, že v našom hymne sa hovorí, že všetci Kristovi učeníci sú povolani byť nepoškvrnení, preto slávime sviatok Nepoškvrnenej Panny Márie, ale čo to znamená, že aj my sme povolani byť nepoškvrnení?

Pokúsime sa porozumieť, pochopiť posolstvo tohto nádherného hymnu, ktorý sa spieval v celej Malej Ázii, najmä pri oslavách krstu, a neskôr ho Pavol zaradil do svojho listu Efezanom.

Počúvajte tento hymnus:

Pavol, apoštol Krista Ježiša z Božej vôle, svätým v Efeze, veriacim v Krista Ježiša:

Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a Pána Ježiša Krista.

Požehnaný Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista,

**ktorý nás v Kristovi požehnal každým duchovným požehnaním v nebi.
V ňom si nás vyvolil ešte pred stvorením sveta, aby sme boli pred ním svätí a nepoškvrnení v láske, predurčil nás, aby sme boli jeho adoptívnymi synmi skrze Ježiša Krista, podľa láskyplného zámeru jeho vôle. na chválu nádhery jeho milosti, ktorého nám dal zadarmo vo svojom milovanom Synovi; v ňom sme sa stali aj dedičmi, predurčený - podľa plánu toho, ktorý všetko koná podľa svojej vôle - aby bol chválou jeho slávy, my, ktorí sme najprv dúfali v Krista.**

Pavol vždy začína svoje listy takto: svätým, ktorí sú v Efeze, svätým, ktorí sú v Korinte, svätým, ktorí sú v meste Filipy.

Hovorí k veriacim, ktorí sa presvedčivo a vedome rozhodli, prijali posolstvo evanjelia a snažia sa ho vteliť do svojho života; práve týmto ľuďom sa Pavol prihovára.

Pokúsme sa teda aj my zaradiť medzi týchto bratov vo viere z prvého kresťanského spoločenstva a spievajme s nimi tento hymnus vďaka Pánovi. Je to modlitba a modlitba má túto vlastnosť, nie je to hovorenie o Bohu, pretože ak hovorím o Bohu, môžem povedať aj veci, ktoré sú správne, krásne veci, ale mohol by som to urobiť aj vtedy, keby sa ma netýkal, hovorím o Bohu, ale on sa nedotýka môjho života, ako niečo oddelené, vzdialené odo mňa, akoby bol predmetom štúdia, môžem takto hovoriť o Bohu... ale keď hovorím s Bohom, hovorím s niekým, kto je zapojený do môjho života, s kým je môj život spojený, ako nevesta so svojím ženíchom, človek môže hovoriť o inom, dievča môže hovoriť o chlapcovi, ale niečo iné je, keď hovorí so svojím priateľom, do ktorého je zamilovaná.

Tu ide o modlitbu, a preto musíme tento hymnus čítať s radosťou človeka, ktorý sa rozpráva s niekým, s kým je spojený jeho život.

Takže sa stretávame s veriacimi, ktorí sa obracajú na svojho Otca v nebi, a čo hovoria?

Požehnaný Boh, Otec nášho Pána Ježiša Krista.

Požehnanie Boha je typickou formou židovskej modlitby; keď sa Židia obracajú na Pána, vždy ho žehnajú.

Čo toto sloveso znamená?

Slovo "požehnaj" sa v tomto prvom verši vyskytuje dokonca trikrát.

Preklínať znamená chcieť smrť, chcieť, aby ten druhý neexistoval, pretože svet by bol lepší, keby ho nebolo, to znamená preklínať ho, vylúčiť ho zo života.

Žehnať znamená chcieť život.

Pavol píše Rimanom: "žehnajte tých, ktorí vás prenasledujú, žehnajte

vždy, nikdy nenadávaťe.

Musíte vždy túžiť len po živote, pretože ste deťmi Boha, ktorý chce len život.

Veľmi pekný je aj Petrov list, v ktorom hovorí: "Nikomú neodplácajte zlým za zlé, ani urážkou za urážku, ale na zlé odpovedajte vždy požehnaním" a vždy si želajte, aby ten druhý žil.

Preto žehnajte aj nepriateľovi, musíte byť ochotní dať aj svoj život za tých, ktorí by vám ho chceli vziať.

Tu sa prejavuje láska, ktorá nepochádza z tohto sveta a z našej prirodzenosti, môže pochádzať len z neba.

Kresťania dobrorečia Bohu, Otcovi nášho Pána Ježiša Krista, z akého dôvodu dobrorečíme Bohu?

Zbožný Izraelita vždy dobrorečí Bohu za všetko krásne, dobré a veľké, čo v živote zažil, pretože vie, že to dostal od Pána.

Požehnanie Bohu charakterizuje človeka a odlišuje ho od všetkých ostatných živočíchov, ktoré sa utiahu do materiálnych skutočností, užívajú si ich a nasýtia sa nimi, ale tým všetko končí; len človek sa pozerá hore, pretože si uvedomuje, že všetko, čo živí jeho život a jeho samotný život, je dar od Boha!

To pochopí len človek, ktorý je plne človekom, keď si uvedomí, že všetok život, všetko, čo je život a pre život, dostal od Pána.

Hľa, človek sa stáva človekom, úplným človekom, keď si uvedomí, že musí dobrorečiť Pánovi.

Vieme, že je veľký rozdiel medzi užívaním si krásnej veci a chytaním sa tejto krásy, ktorá je znakom lásky.

Dievča si môže kúpiť krásnu kyticu ruží, dať si ju do vázy v obývačke, tešiť sa z krásy tejto kytice ruží a vychutnávať si jej vôňu, ale niečo iné je, ak dostane od chlapca, do ktorého je zamilovaná, ale nikdy nepočula vyznanie lásky, hoci len obyčajnú sedmokrásku... Položme si otázku, aký je rozdiel medzi touto sedmokráskou a kyticou ruží?

Kytica ruží má materiálnu hodnotu, oceňujem krásu a vôňu, vo vnútri tej sedmokrásky je znak lásky a len ten, kto chápe prítomnosť tejto lásky, je plnohodnotný človek.

To Izraelita pochopil pri pohľade na všetky materiálne skutočnosti, môže v nich čítať lásku toho, kto ho miluje, ktorým je Boh.

Veriaci z Efezu, kresťania, sa obracajú k Bohu nie ako k dokonalej bytosti, ako sa zvykne hovoriť v našom katechizme, ale ako k Otcovi nášho Pána Ježiša Krista a ďakujú mu za dar, ktorý nám dal, dal nám nielen stvorenie pre náš biologický život, ale dal nám nesmierny dar, svojho syna.

Boh poslal na svet svojho syna a kresťania z Efezu vedia, že v Ježišovi z Nazareta, v synovi Márie, najväčšom požehnaní, videli Otcovu tvár v nebi!

Človek sa stáva človekom, keď zdvihne hlavu a uvedomí si, že všetko pochádza od Boha, ale kresťanom sa stáva aj vtedy, keď pochopí, že najväčší dar, ktorý dostal, je dar Boží.

v skutočnosti nejde o hmotné stvorenie, ale o to, že Otec na nebesiach poslal svojho syna, ktorý sa stal jedným z nás, aby nám ukázal milujúcu tvár nebeského Otca.

Dôvodom, prečo kresťania z Efezu spievajú o svojej radosti, nie je len nádherný domov, ktorý nám Otec pripravil, ale aj to, že nás požehnal každým duchovným požehnaním v Kristovi.

Čo je to duchovné požehnanie?

Nie je to nič iné ako dar jeho Ducha, jeho života! To je veľký dar, ktorý nám Boh dal v Kristovi!

Máme dva životy, ten biologický, ktorý sa končí, a ten, ktorý priniesol na svet Boží syn, ktorý bol daný každému človeku, ktorý je životom nebeského Otca, životom Večného, tým, ktorého sa biologická smrť nemôže dotknúť.

Ak si tento dar neuvedomíme, poznanie, ktoré máme o Kristovi, bude len historické, o človeku, ktorý predstavil výnimočný život, poznanie krásne, dôležité, ale nakoniec sa ho dotkneme len okrajovo. Možno práve v takomto stave sú dnes mnohí kresťania, ktorí si vážia Krista, oceňujú jeho posolstvo, jeho blahoslavenstvá, ale nepochopili dar, ktorý priniesol na svet a ktorý rozhoduje o celej našej existencii na tomto svete.

Čo krásne a veľké pre nás urobil tento Otec?

Vyvolil si nás ešte pred stvorením sveta a dôvod tohto rozhodnutia nie je motivovaný.

Pripomeňme si prvé vyznanie lásky, ktoré Boh Izraela adresuje svojmu ľudu, hovorí mu: "Zo všetkých národov na zemi som svoje srdce pripútal k tebe, nie preto, že si početnejší ako všetky ostatné národy, národnosti, silnejší, lepší, v skutočnosti si najmenší zo všetkých národov, najnepatrnejší, ale len preto, že ťa milujem!"

Toto vyvolenie Izraela vždy spôsobovalo ťažkosti, pretože sa interpretovalo ako privilegium, ktorým sa Izrael mohol chváliť pred ostatnými národmi.

O tom však Božie vyvolenie nie je.

Keď si Boh niekoho vyberie, vždy je to pre poslanie lásky, ktoré musí zasiahnuť všetky jeho ostatné deti.

Abrahám a potom celý izraelský ľud boli vyvolení na to, aby priniesli Božie požehnanie všetkým národom.

S akým cieľom si Otec v nebi vyvolil nás kresťanov?

Práve tento hymnus nám hovorí, že si nás vyvolil, aby sme boli s týmto poslaním svätí a nepoškvrnení pred všetkými ľuďmi v láske, svätí a nepoškvrnení pred Otcou v nebi a všetkými ostatnými ľuďmi v láske.

Aký je zmysel tohto poslanca, ku ktorému sme boli povolaní?

Aj my sme boli vyvolení jeho láskou, aby sme boli svätí, to znamená, aby sme sa líšili od tých, ktorí si túto Otcovu lásku ešte neuvedomili, a teda ešte nedosiahli plnosť ľudského života.

Preto sme povolaní správať sa už nie podľa pudov, ktoré k nám prichádzajú z ľudskej prirodzenosti, ale podľa nového života, ktorý sme dostali,

ten život, ktorý nás vedie k slobodnej a bezpodmienečnej láske, k radosti, keď sa nám podarí urobiť niekoho šťastným, dokonca aj nepriateľa. Táto láska nepochádza z našej pozemskej prirodzenosti, môže pochádzať len z neba a práve k nej sme boli povolaní, vyvolení, aby sme boli svätým spoločenstvom, odlišným od pohanského sveta.

A potom nepoškvrnená, to je pojem, ktorý nám dnešný sviatok pripomína, nielen Mária Nepoškvrnená, ale každý kresťan má toto povolanie, boli sme vyvolení byť nepoškvrnení.

Určite sa tu hovorí o obetách, ktoré sa prinášali v chráme a ktoré museli byť bez poškrvny, bez vady, dokonalé, ak bol baránok chromý, slepý alebo mal nejakú vadu, nemohol byť obetovaný Bohu.

Nepoškvrnení sme teda povolaní byť bez poškrvny v láske, v láske, to je naše povolanie, byť životom obetovaným bratovi z lásky bez stopy sebeckva.

Toto je povolanie, nepoškvrnené láskou!

V živote kresťana by nemalo byť ani stopy po sebeckve, po ústupe k vlastnému prospechu.

Sme k tomu povolaní, náš inštinkt nás nevedie týmto smerom, ale opačným; je to nový život, ktorý Kristus priniesol na svet, je to dar Otca v nebi, ktorý nás zvnútra vedie k tomu, aby sme žili týmto životom.

Je to život, ktorý je možný, pretože Ježiš, ktorý bol stvorený z tých istých hmotných prvkov, z ktorých sme stvorení aj my, z uhlíka, vodíka, kyslíka... sa mu to podarilo, bol to nepoškvrnený dar, nebol v ňom ani tieň sebeckva.

Dnes sa nám predstavuje Mária, naša sestra, ktorá plne odpovedala na toto povolanie lásky, bez stopy sebeckva, je to povolanie, ku ktorému je povolaný každý kresťan, každý učeník Ježiša z Nazareta, aby sa nechal pohnúť božským životom, ktorý mu bol daný, a tak svedčil vo svete o prítomnosti nepoškvrnenej lásky.

Potom nás predurčil, aby sme boli jeho adoptívnymi deťmi v Kristovi.

O tomto predurčení sa v minulosti myslelo, že Boh rozdelil ľudí na dve skupiny, jedných predurčil na spásu a druhých na zatratenie, ale tento výklad už právom nikto neprijíma.

List Efezanom zjavne pozná jedno predurčenie pre všetkých bez rozdielu, každý človek je povolaný byť adoptívnym synom, aby prijal toto synovstvo, ktoré Boh slobodne ponúka každému človeku, a to nie pre zásluhy, ale pre láskyplný zámer Božej vôle.

Tento výraz, toto prídavné meno "adoptívny", sa zdá byť trochu znevažujúce naše synovstvo, nie je to tak, je to pripomenutie bezplatnosti tohto daru, ktorý nepochádza z našej prirodzenosti, ako je to v prípade jednorodeného, Božieho syna, ktorý prijal ľudskú podobu v Máriinom lone, on nie je adoptívny, božské synovstvo je jeho prirodzenosťou, zatiaľ čo pre nás je prijaté ako dar; preto som použil tento výraz "adoptívny".

Je tu aj ďalšia pripomienka tohto adoptívneho synovstva, pripomeňme si, že všetci cisári neboli synmi predchádzajúceho cisára, boli adoptovaní, ale to neuberalo na ich dôstojnosti, boli cisármi sami o sebe: Oktavián

Augustus nebol synom Júlia Cézara, bol adoptovaný Júliom Cézarom, Tiberius bol adoptívnym synom Augusta, rovnako ako ostatní cisári, Caligula, Claudius Nero. Hoci boli adoptívnymi synmi, boli plnohodnotnými cisármi, mali túto dôstojnosť, hoci ju dostali ako adopciu.

Náš hymnus hovorí - a Efezania to pochopili -, že tento zámer je na chválu nádhery milosti, je cieľom tohto požehnania adresovaného Bohu.

Uvedomili sme si, že v tomto živote, ktorý nám bol daný, úplne žiari slobodná Pánova láska, tento nový život sa potom stáva svedectvom pred tými, ktorí ešte nevstúpili do tohto spoločenstva svätých.

Ak kresťanské spoločenstvo vydáva svedectvo o tomto novom živote, o tejto nepoškvrnenej láske, aj tí, ktorí si tento Boží dar ešte neuvedomili, dokonca aj pohanovia, sú nútení uznať, že do sveta vstúpil zázrak, ktorý je dielom Pána.

V ňom sme boli vyvolení, aby sme boli predurčení podľa plánu Toho, ktorý všetko plní, podľa jeho vôle, aby sme boli chválou jeho slávy

Čo je Božia sláva?

Boh nepotrebuje náš potlesk ani to, aby sme mu vzdávali slávu, nie!

V Biblii nie je Božia sláva nič iné ako zjavenie Pána; aj Ježiš v evanjeliu vo svojej modlitbe hovorí, že očakáva, že "Pán bude oslávený v ňom".

Oslávený znamená, že teraz konečne môže ukázať svoju tvár, pravú tvár, nie tú, ktorú si ľudia vymysleli, ale tú, ktorú zjavuje v Ježišovi z Nazareta, tam sa zjavuje Božia sláva, Božia sláva nie je nič iné ako jeho láska.

Takto sa končí tento úryvok nášho čítania, keď kresťanské spoločenstvo prejavuje nepoškvrnenú lásku bez stopy sebecka, vtedy sa ukazuje, aká veľká je láska Boha k človeku.

Skúsme si predstaviť život prvého spoločenstva kresťanov v Efeze, žijúcich v pohanskom, skazenom svete, kde sa počíta bohatstvo, prestíž, moc, predvádzanie sa, kde sa schvaľuje otroctvo a nemorálne praktiky... No v meste Efez existuje spoločenstvo, ktoré žije alternatívnym životom, životom nepoškvrnenej lásky - ak je to autentické spoločenstvo - práve cez život tohto spoločenstva Boh zjavuje svoju slávu.

V jeho deťoch, ktoré vedú nepoškvrnený život, je viditeľný božský život, ktorý im dal Otec v nebi.

V tomto hymne spoločenstva z Efezu je cítiť radosť a oprávnenú hrdosť, ktorú má toto spoločenstvo so všetkými svojimi obmedzeniami, vedomé si toho, že je povolané k veľmi veľkému povolaniu, pretože v ňom musí žiariť sláva a krása Pánovej lásky.

Mária si toto svedectvo uvedomila a určite je vzorom tohto života v nepoškvrnenej láske.

Pre nás sa oddanosť Márii, láska k Márii, prejavuje v rozjímaní nad tým, ako žila tento dar, ktorý dostala od Pána, a podobne ako ona, aj my nechajme lásku podobnú láske Otca

nebo, ako ste zažili vy.